

flagsstiller ikke selv har tænkt sig sit Forslag ophøiet til Lov. Jeg vil — for at finde et Udtryk for min Tanke — sige, at jeg betragter Lovforslaget som en fyldigere Interpellation, som en Interpellation, der gaaer ud paa, paa eengang at erholde Udtalelser baade fra Thingets og Ministeriets Side af mere bestemt Natur, end der kan erholdes gjennem en Interpellation. Naar man opfatter Sagen saaledes, vil man ikke gjøre saa strenge Fordringer med Hensyn til det Formelle, og heller ikke med Hensyn til det Reelle opholde sig ved enkelte Bestemmelser, som kunne synes at tage sig besynderligt ud i et Lovforslag. Hvad Titelen angaaer, vil jeg bemærke, at det er forunderligt, naar man har hørt den Bebreidelse mod den ærede Rigsdagsmand, at han, ved at have brugt denne Titel, skulde have viist sig, jeg vil dog ikke sige underfundig og falsk, som ikke noget fornuftigt Menneſte kan finde paa at tillægge ham efter Sagens Beskaffenhed og Offentlighed, men at han skulde have en vis Zartheit, jeg vil tillade mig at bruge dette Ord, uagtet jeg veed, det ikke vil være den ærede Forslagsstiller behageligt, for at lade sit Lovforslag fremtræde under en skarp Betegnelse, da det er mig og ogsaa Thinget vel bekendt, at det ikke er den ærede Rigsdagsmands Feil at være bange for at bruge skarpe Udtryk eller for at udtale aabent og bestemt, stærkere maaskee undertiden, end det er nødvendigt, hvad han mener. Derpaa behøves der desuden ikke at hentes Exempler andetsteds fra, thi de findes i Lovforslaget selv og ere blandt hvad jeg henregner til Lovforslagets Skyggesider. I den Henseende befinder jeg mig i fuldkommen Overensstemmelse med, hvad der blev ytret af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), at det nemlig maa ansees som uheldigt under de Forhold, som bestaae og ikke kunne Andet end bestaae imellem Stat og Kirke, at ville forsøge paa at fremkalde under meget stærke og fremtrædende Former det, som det er saameget mindre nødvendigt paa den Maade at fremkalde, da der gives Veie, ad hvilke det kan opnaaes, uden at afftedkomme Skade og dog bringe det samme Resultat. Det er Noget, som finder Sted med Hensyn til flere af de Punkter, som

dette Lovforslag omfatter. Det er vel ikke ganske Tilfældet med Hensyn til et af Hovedpunkterne, nemlig Ægteſkabet; thi der var det, naar man vil have Sagen saaledes som i Forslaget fremsat, jo vel nødvendigt at udtale det, som det er skeet, skjøndt det paa den anden Side maa indrømmes, at der ikke er gjort Noget som helst for at lade det Nye komme i nogen skaansom Skikkelse; der staaer saaledes: „ethvert“ Ægteſkab skal indgaaes for Dyrigheden, og „intet som helst“ Ægteſkab imellem „Hvem som helst“ kan indgaaes paa anden Maade med borgerlig Gyldighed. Der er det gjort saa klart og tydeligt som muligt, hvilken Omvæltning det er, der forberedes. Derimod gjælder det Anførte fuldstændigt med Hensyn til den sidste Deel af Lovforslaget, og navnlig Alt, hvad der vedrører Børnenes Opdragelse og deres senere Bestemmelse angaaende den Tro, hvori de ville stadfæstes, og ogsaa med Hensyn hertil udtalte den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning), at der ikke er nogen væsentlig Forskiel imellem Bestemmelserne i Lovforslaget og hvad der eksisterer, og at det absolut maatte ansees for vigtigt at indklæde de nye Bestemmelser i de stærkt udtrykte Sætninger, som findes i Lovforslaget, da der derved ikke kan opnaaes noget Godt, hvormod det kan forvolde endel Misligheder. Det er vist, at de, der sætte Priis paa det Kirkelige — og af dem gives der Gud ske Lov Flere og Flere — ville selv vide, hvorledes Forholdet er i denne Henseende; det er for dem en altfor væsentlig Livssag, hvorledes de ere stillede i dette Forhold, til at de skulle være uvidende derom; de ville, uden en saadan Veiledning, vide, hvorledes de skulle gaae frem. Derimod kan der gives Endeel, og det kan ikke benægtes, at der kan være en meget stor Deel, som ville benytte disse Bestemmelser af ganske andre Hensyn til, i alt Fald at forsøge paa, at komme til at opnaae ganske andre Formaal end dem, der staae i Forbindelse med nogen som helst kirkelig Opdragelse eller om Samvittighed for det Kirkelige; for deres Skyld behøves disse Bestemmelser ei heller; de ville kun deri see nye og yderligere Midler til at kunne unddrage sig deres Forpligtelser.